

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Helyi társadalmi munka.

Talán korainak fog feltűnni, hogy a füllesztő melegben beszélünk a helyi társadalmi munkáról általában s ezuttal különösebben ennek jótékonyági részéről. Ha normális gazdasági és kereseti viszonyokra volna reményünk, úgy nem is kellene a humanizmus tevékenységéről szólni, azonban reményeink napról-napra hanyatlanak, mert a szomorúan nevezetes hatvanharmadiki aszály óta ily állapotok, minők most nehezülnek a magyar gazdasági életre, nem voltak.

A drágaság már a korábbi hónapokban is jelentkezett, megbénítván a háztartások szabad mozgását, a fogyasztást. Bár ez is nyomasztó volt, biztunk abban, hogy az aratás után helyreáll a szokott rendes viszony. — Azonban csalódás váltotta fel reményeinket. A drágaság fokozódott s ha erre a szegény országra napokig tartó országos eső nem terjeszti ki áldásait, a drágaság határát nem is tudhatjuk.

Ez pedig a városi életre sujtó. Méltán van panasz is mindenfelé. Előbb a hus, most a liszt és kenyér ára szökkenett fel, tehát a legelsőrendű fogyasztási cikkeké. Sajnos, a kereset az nem nő, de semmi esetre sem emelkedik akkora méryben mint a cikkek ára.

Hát ez bizony a városi népeségre nagy csapás, amely a társadalom beható figyelmét és gondját hívja ki s így ha valaha szükség volt a helyi társadalmi munkára, úgy van ma. És épen azért, mert nagyobb, áldozatkészebb munkát kell követelnünk az amugy is eléggé megterhelt társadalomtól, tesszük szavá az ügyet.

Szabadkán szerencsére nem kell félnünk magasabb mérvű inségtől. Iparban, kereskedelem-

ben eddig a helyzet nem tár elénk aggodalmas jelenségeket. E városban a dolgozó ember általában talál és kap munkát. A mezőgazdasági foglalkozás pedig nagy arányu. Szőlőink állapota a rendkívül forró és száraz időjárás folytán sulyosan szenvedvén, lehet, hogy a munkakeresők száma télire szaporodni fog. Biztosra vehető egyébként, hogy a vidék kenyérkereső népe a szokottnál nagyobb mérvben fog városunkba tolongani.

A társadalmi munka kifejtésére tehát fog, sajnos, bő alkalom nyilni s így a szervezkedéshez és erőgyűjtéshez korábban is kell hozzáfogni. Különösen a drágaság sulyos hatásainak enyhítésére, mert a drágaság az, ami a városi népet legelsőbben és érzékenyen sujtja.

Jótékony egyesületeinkre tehát tetemes teher vár. Ezt csak egyesült erővel és közös teherviseléssel, szervezett munkával küzdhetik le. A normális esz közök nem elegendők, valamiképp korábban is kell megkezdeni a tevékenységet, ha tartós kihatásu szociális működést akarunk. És ezt a társadalmi béke, a közrend és közbiztonság magas nézőpontjából akarnunk is kell, nehogy teljesen aláássa egy szerencsétlen esztendő közviszonyainkat.

Lesz tüzérkaszánya.

Néhány nap előtt megjárta a vidéki magyar sajtót az a hír, hogy Szabadka nem kapja meg a tüzér laktanyát. A rivális városok megörültek ennek a hírnék, mert ismét reménykedhettek, hogy talán majd mégis nekik jut a Szabadkától elvett tüzérseg.

Mi megirtuk, hogy a híresztelés a legtevesebb információból támadhattott csupán, s elmondtuk kétszer is az okokat, melyek kétségbevonhatatlanná teszik, hogy Szabadka okvetlenül megkapja a már megígért hadosztály tüzérrezdetet.

Most pedig a legbiztosabb forrásból értesülünk, hogy a tüzérsegnek Szabadkára leendő helyezése befejezett tény, hogy az ellenkező híresztelések minden alapot nélkülöznek.

A hadügyi kormány ugyanis bevégezte már a kaszánya tervének felülvizsgálását. A tervek a napokban, talán már holnap, le is érkeznek a tanácshoz a módosításokkal, s a határidő megjelölésével, amikor a tüzér laktanyának késznek kell lennie.

Valószínű, hogy ezen leirattal már az augusztus havi közgyűlés fog foglalkozni. Ekkor talán majd megszűnnek a téves híresztelések, mert a ténynek talán csak mégis jobban hisznek, mint a tévesinformálásoknak.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— Saját tudósítónktól.

Budapest, 1904. aug. -10én.

Az ülés elején Perczel Dezső elnök bejelentette a Háznak, hogy a bíróság jogerős ítélete szerint a Szapáry téle tízezer koronával a kincstár szabadon rendelkezhetik.

Ezután a napirendre tértek át. Hegedüs Loránt előadó elfogadásra ajánlotta a költségvetési törvényjavaslatot.

Barabás Béla, a függetlenségi párt szónoka nincs bizalommal a hatvanhetes kormányval szemben, de a mostani kormányval sem.

Szól a népoktatási törvényjavaslatról. Szerinte az fél munkát végez. A nemzetiségek ellentállása eredmény nélkül sorompóba hivatik. A helységnevekről szóló törvény végrehajtását sürgeti. Hát úgy szerzünk mi a törvényeinknek tiszteletet, hogy nem merünk élni a szankciójukkal? Szól a szárazságról. 1863 óta nem volt akkora aszály, mint amely most fenyeget. A baj beláthatlan úgy, hogy a legközelebbi telet inséges időnek nézhetjük. Még csak kenyere sincs a föld népének. A kormánynak s a társadalomnak ketős feladata van ilyenkor.

Be tudja bizonyítani, hogy a képviselők többsége már az önálló vámtérület mellett foglalt állást. Ebben

a kérdésben való szereplése is indokolja a kormányval szemben való bizalmatlanságot, amelynek ezer indoka van. Nem fogadja el a javaslatot.

Gulner Gyula: Csak néhány percig akarja megokolni a bizalmatlanságát. A parlamentáris kormányforma természeté szerint minden kormánynak pregráns kifejezője a kormány feje. A miniszterelnök egyéniségéből levonható konzekvenciák adják meg a képét a kabinetnek. Ha tehát csak a miniszterelnök egyéniségével foglalkozik, csupán ennek az elvnek hódol. A személyeskedés annál távolabb van tőle, mert Tisza személyes kvalitásainak nagy tisztelője. Figyelemmel kísérte Tisza felszólalásait, politikai szereplését s azt konstataálja, hogy soha azok sorában nem küzdött, akik a nemzet nagy érdekeiért küzdöttek, hanem mindig, mar fiatal képviselő korában azokkal járt, akik a kishitúséget, a meghunyászkodást hirdették s hatalom tetszését kereste. Midőn pedig a képviselőház függetlenségének emeléséről folyt itt a tanácskozás, a kuriai bíráskodásról, az összeférhetetlenségről, akkor ezeket a javaslatokat megakadályozni igyekezett. Nem fogadja el a javaslatot.

Gulner után a néppárt részéről Molnár János beszél szintén a javaslat ellen.

Ezután Tisza István polemizál Bánffyval, Gulnerrel és Molnárral. Beszédét azzal végzi, hogy csak a 67-es politika alapján lehet és, kell az ország érdekeit minden téren előre vinni.

A javaslatot ezután elfogadták, mire az ülés véget ért.

BAJAI HIREK.

— Saját tudósítónktól. —

Baja, augusztus 10.

— Bajai városi tisztviselők figyelmije. A bajai torony alá is befurakadott immár a városi tisztviselőknek ez a réme, az a rettegett mumus, mely évtizedeken át nem zavarta egyszer sem az ottani igazán minta közigazgatást. Most sem főben-

LEVÉLPAPIROK

NÉVJEGYEK

FALRAGASZOK

MEGHIVÓK

LEVÉLBORITÉKOK

Jutányos árban
csinos kivitelben
készíti

Kladek és Hamburger könyvnyomdája

Szabadkán
Batthyány-utca
3. szám.

BÁLI JEGYEK

ÜGYVÉDI ÉS KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

BÁLI MEGHIVÓK

járó bűnökért keletkezett a baj, hanem csak példát mutattak rá, hogyan kell csirájában elfojtani a városi közigazgatás testén rágódni akaró férget. — A polgármester, mint levelezőnk írja, a napokban fölfüggesztette állásától Ladányi Antal bajai városi irnokot, kinek hivatali lelkiismeretét több bélyeg manipuláció és konok hanyagság terheli és ezt a polgármesteri intézkedést most a közigazgatási bizottság is szankcionálta. — Fegyelmit kapott a saját kérelmére Lakner István bajai főszámvevő is, ki a tavalyi zárószámadásokat óriási munkaköre miatt idejére el nem készíthette. Mig Lakner főszámvevő ügye városszerte élénk sajnálkozást kelt, addig a fölfüggesztett Ladányi irnok megérdemelt büntetése csak újabb bizonyossága Hegedüs Aladár polgármester lelkiismeretes vezetésének melylyel a város ügyei fölött őröködik.

— **Fogalmazói állások a bajai városházán.** Szorgos munka folyik ezidőszere a bajai városházán. Most készítik elő az őszi restaurációra az új szervezési szabályrendeletet, melynek keretében a rendőrkapitányok mellé rendőrfogalmazói állásokat is szerveznek. A városi tisztviselői személynének ez a rég sürgetett kiegészítése városszerte élénk megnyugvást kelt, s csak az a tervbe vett intézkedés nem talál jogászörökben szimpátiára, hogy az árvaszéki ülnöki állást megszüntetni óhajtsák. E terv realizálása által ugyanis, a polgármester, mint árvaszéki elnök esetleges akadályoztatása esetében, a törvény határozott intézkedése ellenére, állandóan „csónka árvaszék” intézné ezt a kiválóan fontos ressortot.

— **Szomorú statisztika.** Mint bajai levelezőnk írja, a tisztii főorvosi jelentés szerint július havában husszal volt több Baján a halálozások száma, mint a születéseké. Ez bizony szomorú statisztika.

— **Kitüntetett bajai festőművész.** Hegedüs Lászlót a nagytehetségű bajai származású festőművészt újabb kitüntetés érte. A Fraknói Vilmos püspök által alapított római művészeti díjat mely — egy évig tartó ingyen római tartózkodásból áll a püspök által épített római palotában — elnyerte és már Rómába is utazott.

— **Tüzesetek.** Balatinác Mihályné hercegszántói lakos a héten kenyeret akart sütni, de nem vette észre, hogy a kémény lyukas. A nagy tüzeleléstől aztán tüzet fogott a tető és a ház leégett. De nem csak Balatinác háza, hanem özv. Gajdas Terézé is a pusztító elem áldozata lett. — Turi György 12 esztendőes gyerek (hercegszántón) cigarettára gyújtott és vigan fujta a füstöt. Egyszerre azonban egy ismerős asszony láttára eldobta az égő cigarettát és elszaladt. Ebből szintén tűz támadt, mely Periskity Ádám házat hamvasztotta el. Báthmonostor közelében az erdő ismeretlen okból kigyulladt. A csendőrök azonban idejekorán észrevették és az arra dolgozó munkásokkal eloltatták.

Sakkverseny Szabadkán.

Hadi lábón élnek egymással néhány napja a szabadkai sakkbarátok. Háboruba fogtak, de harctérül (habár ma nap mindenki figyelme más harctérre van fordítva) szerényen csak

64 kis kockát választottak. De ezen a 64 mezőn is épen olyan a csatározás mint akár Ázsiában.

Az első napról már beszámoltunk. A mai második nap sem maradt az elsőnek mögötte s az egész verseny lefolyása — szép s érdemes játszmái miatt — megérdemli, hogy a nagyközönség méltó pártfogásába vegye a nemes mozgalmat, a mely mint alkalmas eszköz, hivatva van Szabadkán az ország harmadik városában megszilárdítani a sakk-kört, hogy ne legyen mögötte a sokkal kisebb városok hasonló köreinek, a mi pedig sajnos ez idő szerint így van. A sakkozók közül telhető ambícióval dolgoznak, hogy ezt elérjék, de elmaradhatatlanul szükséges, hogy a közönség is támogassa, buzdítsa őket akár az anyagi költségek fedezésével akár tiszteletdíj felajánlásával.

A keddi nap különben a következőképp folyt le:

Elsőnek a Grüner-Brenner játszma ért véget. Az elfogadott középcsel leghelyesebb védelmével szépen vitte a játszmát Brenner, de Grüner egy messze számító kombinációval posztio előnyt szerzett, majd Brenner — elnézett kvalitás vesztes miatt — 25 lépésben feladta a játszmát.

Sáfrány-Salamon parthieban Salamon huszárját ütésbe vitte, a miért a 25. lépésnél feladta játszmáját.

Sztrókay-Zambelly parthie szabálytalan nyitással kezdődött. Zambelly gyönyörű végjátékával két gyaloggal előnyben maradt mire Sztrókay feladta a 42 lépés után.

Hasonlóan szép volt a Matievics Vajda játszma. Fianchetto del Re-nek zárt állásával Matievics erős ellenfélvel szemben nagyon szépen vezette a játékot, türelmetlensége miatt azonban a valószínűleg realis állásból nyeresre játszott, a miért az 59-ik lépésre a mat kikerülhetetlenül közeledvén feladta.

A verseny eredményéről különben naponta fogunk beszámolni; a harmadik naptól kezdve táblázati kimutatással is.

g. a.

Palics kiépítése és a kiállítás.

Ez a két ügy összefügg egymással, mert a jövő évre tervezett kiállítás helyül Palicsot jelölték ki, s az iparkiallítás az egyik új épületben rendezték volna.

Sajnos, hogy a parafakőanyag gyár második ajánlata olyan, hogy ezen az alapon a tanács a gyárral nem tárgyalhat. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a kiépítés tervét egészen elejtették volna.

A polgármester, mikor a város ügyeinek vezetését átvette, a külföldi lapokban hirdetését tétetett közzé, hogy így szerezzen Palics számára vagy bérlőt, vagy olyan vállalkozót, aki Palics fejlesztésébe, kiépítésébe tőkét fektetett volna. A hirdetésnek azonban nem volt eredménye.

Később a mérnöki hivatal foglalkozott a kiépítéssel, s vázlatos tervet is készített. Ekkor érkezett be az említett gyár első, majd azután a második módosított ajánlata, melyet sem pénzügyi, sem technikai okokból elfogadni nem lehetett.

A polgármester azonban nem ejtette el a fejlesztés tervét, hanem még szabadságideje alatt is dolgozik

oly tervnek az elkészítésén, mely Palics kiépítését és jövőjét biztosítsa úgy, hogy abból a városnak pénzügyi kára, de még csak pénzügyi kockázata se legyen. Ismerve a polgármester céltudatos működését, meg vagyunk győződve arról, hogy már a legközelebbi hetekben a fejlesztés részletes programját ismerteti meg a város közönségével.

Az azonban lehetséges, hogy a kiállítást a jövő évről egy évre el kell halasztani, mert az esetleges építkezés nem lesz olyan, hogy azt a kiállítás rendezésével kapcsolatba lehessen hozni. Lehetséges azonban az is, hogy találnak ki oly módozatot, mely a kiállítás megtartását lehetővé teszi anélkül, hogy arra a városnak nagyobb összeget kellene áldozni. Mindezt a legközelebbi jövőben fogják eldönteni.

A háború.

A háborúra vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek a fővárosba:

London, aug. 10.

A Daily Telegraphnak jelentik Csifuból tegnapi kelettel, hogy Port-Arthurnál csata volt. Két Port-Arthurból Csifuba érkezett hírnök, kik a várost 5-én este hagyták el, azt jelentik, hogy a japánok 4-én este támadni kezdtek az orosz erősségek fővonalain, melyek az oroszok bal szárnyán túl terjednek. Hír szerint mind a két hajóhad is résztvett és a küzdelem kora reggelig tartott. A japánok különböző támadásokat kíséreltek meg és ismételten súlyos veszteségekkel visszaverték őket. Ugy hírlik, hogy az ez alkalommal való veszteség a Farkasdombnál és és Zölddombnál szenvedett vereségeket is felülmúlja. Az oroszok részéről hír szerint több mint ezer ember esett el. Ezt a veszteséget mondják az egész háború során a legsúlyosabbnak. Hír szerint Port-Arthur polgári lakossága támogatta az orosz csapatokat. A hajóhadat ért károkról eddig mitsem tudni.

Berlin, aug. 10.

A „Lokalanzeiger“ jelenti Pétervárról: A keleti tengeri hajóraj valószínűleg 16-án indul el a távol Keletre. Rosdjesztvenszki tengernagy parancsnok zászlaját a Szuvarov páncéloshajóra huzta fel. Az egész hajóhad 60 hajóból, ezek között 8 páncélos és kilenc cirkáló hajóból áll. Hír szerint a hajóhad 60 nap múlva éri el rendeltetése helyét.

London, aug. 10.

A Standardnak jelentik Tjencinből tegnapi: A kínai külügyi hivatal közölte a japáni követtel, hogy egy tatár tábornok azt jelentette, hogy 400 tunguz rabló lépett át a harc színhelyéről kínai területre japán tisztek vezetése alatt. Az oroszok tiltakoztak és azzal vádolják a kínaiakat, hogy a japánoknak kedveznek. A japán követ tagadja, hogy a tunguzok japán vezetés alatt álltak.

HIREK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig. Va árnap délelőtt 9-től 12-ig.

Augusztus 13. Leányok bálja Palicson. Augusztus 14. A nyomdászok szakegylete táncvirálm a városligetben.

Augusztus 14. Népiünnepély kirándulással Kamaráson.

Augusztus 20. A cipészek szabadkai szakegyletének mulatsága a Hungáriában.

Szeptember 3. A szabadkai magyar asztaltársaság szüreti mulatsága a városligetben.

Szeptember 4. A máv. szolgaszemélyzetének bálja a Polgári szálloda kerthelyiségében.

Országos vásárok. Ujvidéken augusztus 8-ig. Temesváron augusztus 11-15-ig. Nagybecskerekén augusztus 11-14-ig. — Török-kanizsán július 31-én.

— **Adomány.** A kalocsai főkapitán a Béregen minap dühöngött tüzvész által tönkre tett száz család nyomorának enyhítésére 500 koronát adományozott.

— **Scossa Zoltán szabadsága.** Gróf Széchényi Viktor, a magyar országos tűzoltószövetség elnöke megkeresést intézett Biró Károly polgármesterhez, engedélyezze Scossa Zoltán tűzoltóparancsnoknak f. hó 14-től fogva szabadságot, hogy a nemzetközi tűzoltó-kongresszus és a tűzoltó-kiállítás előmunkálataiban részt vehessen.

— **Uj kivándorlási felügyelő.** A m. kir. belügyminiszter Vertán Péter temesvári anyakönyvi felügyelőt eddigi teendői alól való fölmentésével vgyidejűleg az 1904. IV. t.-cz. (kivándorlási felügyelet) ellenőrzésével bizta meg, Temesvár székhelylyel, Temes, Arad, Torontál, Bácsbodrogh, Csanád, Csongorád és Krassószörény vármegyék, valamint Temesvár, Arad, Szabadka, Baja, Versecz, Pancsova, Ujvidék, Szeged és Hódmezővásárhely városok területére. Az új kivándorlási felügyelő augusztus 10-én kezd meg működését. Az anyakönyvi felügyelő intézmény megszűnik.

— **Halálozások** Özv. Kovács Antalné szül. Pukkel Julianna folyó évi augusztus hó 9-én d. e. 12 órakor 63 éves korában hosszas betegség után elhunyt. Temetése folyó hó 11-én d. u. 4 órakor lesz a róm. k. th. szertartás szerint — Kollár János földbírtokos ma reggel 59 éves korában elhunyt. Temetése holnap délután 6 órakor lesz.

— **Panaszkönyv Palicson.** Eddig, ha valakinek Palics fürdő ellen valami kifogása volt, rendszeren a lapokhoz fordult panaszával. Tekintve azt, hogy Palics érdekében fekszik minden fonákság megszüntetése, a lapok leközltek a panaszokat, jól lehet nem szívesen, mert hiszen a Palics elleni panaszok esetleg félreértéseket is támaszthatnak. Most már ezeknek a panaszoknak a közlésére nem lesz szükség, mert Palicson a pénztárnál legközelebb panaszkönyv áll majd a közönség rendelkezésére. Ebben mondhatnak el minden tapasztalt fonákságot és bajt. Az újítás a fürdőnek csak előnye, a közönségnek pedig kényelmes lesz.

— **A koresmárosok szikvizgyára.** A szabadkai koresmárosok elhatározták, hogy szikvizgyárat létesítenek. E gyárban készült szikvizet azonban csak a részvényesek szükségleteinek fedezésére fordítják. Ezen ügyben már vasárnap akartak értekezletet tartani, ez az értekezlet azonban elmaradt. A jövő vasárnap azonban okvetlen megtartják az értekezletet, s a mozgalom vezetői azt hiszik, hogy ezen az értekezleten a részvénytársaság, vagy betéti társa-

ság véglegesen meg is alakul. Eddig Szegeden, Pécsen, Újvidéken és Temesvárott van a korcsmárosoknak szikvizgyáruk.

— **A fogyasztási adó tárgyalások.** Megirtuk már, hogy a felemelt bor- és husfogyasztási bérlet ügyében f. hó 16-án lesznek a városházán a tanácskozások, *Polya* György pénzügyigazgató személyesen jön Szabadkára. A város részéről a tanácskozásokon *Biró* Károly dr. polgármester, *Dembitz* Lajos főügyész és *Antunovits* Andor pénzügyi tanácsos vesznek részt.

— **A radonováci erdőégés.** A tűz keletkezésének okát szorgosan kutatja a csendőrség, eddig azonban még semmi biztos adatot nem szerzett. A kár körülbelül 4000 korona. Kalivoda főerdész azon embereknek a megjutalmazását javasolja a tanácsnak, akik az oltás körül serénykedtek és akiknek köszönhető, hogy a tűz terjedését meggátolhatták s a várost nagy károsodástól mentették meg.

— **Az ipartestületi dalárda közgyűlése.** A szabadkai ipartestületi dalárda f. hó 20-án szombaton tartja az évi rendes közgyűlést az ipartestület helyiségében, a melyre a tagokat ezúton is meghívja az elnökség. A közgyűlésen az újonnan módosított alapszabályokat is kifogják osztani tagok között, felolvassák az átdolgozott házszabályokat és végül megválasztják az új elöljáróságot.

— **Életmentő községi jegyző.** Magyar-Kanizsán a Tisza a nagy szárazságban úgy leapadt, hogy az uszoda kosarai üresen meredeznek s így a közönség kénytelen az uszodától 40 lépés távolságban fürödni, ahol 60—60 czm. mélységű a víz. Tegnap *Schneider* állomási főnök a *Junó* teherszállító hajó közelébe uszott, de a hullámok elsodorták, s már-már elmerült mikor a segítségére sietett *Huszágh* István jegyző és kimentette a fuldoklót. A mentésnél segédkezett Szerdahelyi *Pannika* tanítónő is.

— **Tűz.** Sztantics *Lukács* györgyeni tanyáján kigyulladt az istálló s teljesen leégett. Bennégett a padláson felhalmozott kukorica, gabonanemű és más élelmiszerek. A kár körülbelül 4000 korona, de részben megtérül, mert az épület biztosítva volt.

— **Katonazene.** Régen volt olyan műélvezetben része a katonazenét kedvelő közönségnek Szabadkán, mint amilyent most nyújt a házi ezred itt időző jeles zenekara. A kitünően összetanult és csupán bevégzett muzsikusból összeállított zenekar a legkülönfélébb zenei műveket reprodukálja. Szólistái, különösen *Kugler* karmester-helyettes szárnykürtszólistáival valószínűleg a hallgatóságnak. A zenekar felváltva a *Bárány* szállodában és az *Otthon* kávéházban játszik esténként a nagyszámú közönség osztatlan tetszése mellett.

— **Öt ház lángokban.** Magyar-kanizsáról írják: Az ugynevezett Újvárosrészen öt ház leégett. A tűz *Uri Orbán* házában keletkezett. A tűz leégett még *Dobó* András, *Fragó* István, *Fragó* János és *Magyar Imre* háza. A kár meghaladja a negyven ezer koronát, de ez az összeg biztosítás által részben megtérül. *Magyar Imre*nek külön álló kis épülete is leégett a gabonakészletével.

— **Anyakönyvi hírek.** Halottak: *Marianovics* Etel 26 napos, özv. *Kovács* Antalnén *Pukkel* Julia 63 év. Eljegyzés: *Szuváics* Márton Kubi-

nyák *Paulinával*. Házasság: *Kopunovics* János *Sefesics* Erzsébettel, *Szken-derovits* Mihály Ódor *Máriával*.

— **A Meteorológiai intézet jelentése.** (Budapest, 1904. aug. 10-én.) Meleg idő várható helyi zivatarokkal.

Felhívás

a nyomtatványrendelő t. c. közönséghez!

Tisztelettel felkérjük a mélyen tisztelt közönséget, hogy bármely nyomtatvány szükséglet esetén, megrendelésével egyenesen a helybeli könyvnyomdákhoz fordulni kegyeskedjék, mert az ipartörvény intézkedése szerint könyvnyomdával nem bíró *könyvkereskedő vagy egyéb kereskedők* *privát nyomtatványok elkészítését elvállalni nincsenek jogosítva* s ezzel nemcsak a könyvnyomdatulajdonosok érdekeit csorbitják, de a megrendelők igényeit sem elégítik ki.

Továbbá: tisztelettel kérjük, hogy a gyászjelentések is egyenesen a könyvnyomdában rendelendők meg, mivel a temetkezési vállalatok *ezek szállítására szintén nem jogosultak.*

A könyvnyomdatulajdonosok Szabadkán.

TAVIRATOK.

I. Péter koronázása.

Budapest, aug. 10. Belgrádból, táviratozzák: Péter király koronázása szeptember 1-én lesz Belgrádban, felkenetése pedig később lesz Zicsában.

A tuloni sztrájk.

Budapest, aug. 10. Tulonból jelentik: A múlt éjjel a sztrájkoló pin-cérek, a hozzájuk csatlakozott tüntetők és a rendőrség között összetükközések fordultak elő, mikor is kilenc csendőrt és hat rendőrt megsebesítettek. A letartóztatottak közül husz személyt fogva tartottak.

A falu legényeinek áldozatai

Nagyvárad, aug. 10. A bihar-megyei *Furta* községben véres korcsmai verekedés volt. A falu egész legénysége részt vett a verekedésben botokkal és bicskákkal. *Csapó Imre* halva maradt a helyszínen, a két *Fekete* testvér pedig életveszélyesen megsebesült. A csendőrök több legényt letartóztattak. *Nagyváradról* *Gaathy* ügyész a törvényszéki orvosokkal *Furtára* utazott.

Agyonlőtt betyár.

Szeged, aug. 10. A régi betyár világ legutolsó maradványát lőtte ma agyon *Csanyteleken* *Bogdány* csendőr őrmester. *Kardos* János volt a betyár neve, s még most is főkötővel fogalkozott.

Nincs víz.

Budapest, aug. 10. *Pilis-Csabán*, ahol most a katonai gyakorlatok folynak, a nagy szárazság miatt nincs víz. A vízhiány miatt, a pilis csabai déli táborból a III-ik bosnyák gyalogezred visszatért a fővárosba. A táborban ez idő szerint a 69-ik gyalogezred és a 24-ik vadászszázalaj időzik. Ez a két ezred is készül felszedni a czakumpakját, hogy bevonuljon Budapestre, ahol még van víz.

MULATSÁGOK.

A máv. szolgaszemélyzetének mulatsága. A magyar államvasút szabadkai állomásán alkalmazott szolgaszemélyzet, miként a már nagyobb városokban alkalmazottak, itt is önszervező egyletet alapítanak. Az új egyesület alapszabályai már ki vannak dolgozva és a jövő héten felterjesztik a belügyminiszterhez jóváhagyás végett. Az egyesületi tagok szeptember hó 4-én zártkörű táncvigalmat rendeznek a *Tóth-féle* Polgári szálloda kerthelyiségében az egylet alaptörvényének javára egy korona belépti díj mellett. A felülfizetéseket két szerencsétlenül járt vonatmunkás felszámolására fogják fordítani.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Tolvaj a templomban. A romlott fiatalság példányképe az a 16 éves suhanc, aki fölött ma ítélték a szabadkai törvényszék büntető tanácsa. *Czernyákovits* Jánosnak hívják a már több ízben büntetett csavargót, aki legújabb büncselekményét azáltal követte el, hogy a *Szt. Rókus* templomban *Jézus* koporsója mellett kegyeletlen adományok gyűjtése végett elhelyezett réztálcáról, mialatt a feszületet csókolta, el akarta lopni az összegyűlt 1 kor. 20 fillért. Büntös szándékát azonban észrevették és így rajtavesztett. A mai tárgyaláson, amelyen *Marián* Miklós elnökölt, a javithatatlan tolvajcsemetét lopás vétségéért 4 napi fogházra és két évi hivatalvesztésre ítélték. Az ítélet jogerős.

Akik zabért mulattak. *Kis Pál* és *Laky István* bátmonostori legényeknek farsangi mulatságra volt pénzre szükségük. Hogy ezt megszerezzék, zabot loptak *Horvát János*tól. Be is hatoltak álkulcsossal a padlásra s onnan *Papp István* segélyével több zsák zabot elloptak s a lopott zabot *Kovács József* segélyével *Baján* eladták. A szabadkai törvényszék ma *Laky Istvánt* lopásért hat havi börtönre, *Papp Istvánt* egy havi fogházra és *Kovács Józsefet*, mint orgazdát 14 napi fogházra ítélte, *Kis Pál* a Dunába fulladt.

Budapesti gabonatözsde

Kálnoky és Simon gabonakereskedő cég tudósítása
— Aug. 10. —

Déli zárlat: Buza ápr.-re 10.78.—10.79, buza máj. 1904. ———, buza okt. 10.60—10.59, rozs ápr.-ra ———, rozs májusra ———, rozs okt.-re 8.30 8.29, zab májusra ———, zab ———, zab okt.-re 7.32—7.31, teng. szept. 1904. 7.32—7.31, tengeri aug. 7.29—7.28, teng. máj. 1905. 7.33—7.32, tengeri ———, repce ———, repce aug. 10.13—10.26
Esti zárlat: Buza okt.-ra ———, 72, buza máj. 1904. ———, buza ápr. ———, rozs ápr.-re ———, rozs májusra ———, rozs okt.-re ———, zab májusra ———, zab ———, zab. okt.-re ———, teng. aug. 1904. ———, tengeri aug. 7.37—38, teng. szept. ———, tengeri 1905. máj. ———, repce ———, repce aug. ———.

Nyilttér. *)

Búcsúzás.

Mindazon ismerőseimnek, barátainak és jóakaróimnak, akiktől az idő rövidsége folytán már személyesen nem vehetek búcsút, Bécsbe távozásom alkalmából ezúton mondok istenhozzádot és köszönetet azoknak, akik helybeli működésemet figyelemmel kísérték és elismerésükkel honorálták.

Szabadkán, 1904. aug. 10.

Grünwald Náthán

a szabadkai izr. hitközség énekkarának volt vezetője.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk

REGÉNY CSARNOK.

A POGNEBINI HÓS.

Irtá: *Sienkiewicz Hourik.* 33

Ha más nem is, de *Steinmetz* bizonyára pártfogolni fogja.

Hiszen *Bartek*et szegénynek tette ez a háború, házacskáját adósággal terhelte, lehetetlen, hogy igazságot ne szolgáltatassanak neki.

Eközben csendőrök jöttek a faluba. Látható volt, hogy rettenetes ellentállásra voltak elkészülve. Öten voltak töltött karabinnal fegyverkezve. Tévedtek. *Bartek* nem is gondolt ellentállásra. Felültették a fuvaros kocsijára egész békében. Csak *Magda* volt kétségbe esve és nyakasan ismételtette:

„Oh, kellett neked a franciákat megverned? Most, szegény fejed, megkapta a jutalmat!”

„Csend, te bolond!” és utközben csendesen mosolygott a szemközti jövőkre.

És feltűzött érdemkeresztjeivel mint egy diadalmas hadvezér vonult a bíróság elé.

A bíróság csakugyan irgalmasnak is mutatta magát. Enyhítő körülményeket vettek figyelembe. *Bartek*et csak három havi fogházra ítélték.

Ezen kívül száz korona kártérítésre ítélték a *Boege* család és a többi megsérült német javára.

A gonosztevő azonban, irta a „*Pozeni Ujság*“ a tárgyalásról hozott tudósításban, nem mutatott megbánást, sőt ellenkezőleg oly durva szavakba tört ki, oly szemtelenül hánytorgatta az államnak tett állítólagos szolgálatait, hogy végtére is csodálkozni kell, hogy a jelenlévő államügyész új vádat nem emelt ellene a német nemzet megsértése miatt.

Eközben *Bartek* gravelottei, szedáni és párisi hőstettei fölött elmélkedhetett.

Igazságtalanok lennének azonban, ha azt állítanánk, hogy *Boege* magaviselete nem vont maga után nyilvános megdorgálást. Ellenkezőleg. Egy esős napon valamelyik lengyel képviselő ékes szónoklatban fejtette ki, hogyan változott *Posenben* a lengyelekkel való bánásmód; hogy a poseni lengyeleknek, tekintettel a háboruban szerzett nagy érdemeikre, több emberi jogot kellene biztosítani; hogy végre miképpen élt vissza *Pognebinben* *Boege* tanítói hatalmával, mikor a lengyel gyermekekkel rosszul bánt, őket lengyel disznóknak nevezte és kilátásba helyezett-

hogy ily háboru után a bevándorlot-
tak a benszülötteket lábbal fogják
taposni.

És miközben a képviselő beszélt,
kint zuhogott az eső, minthogy ilyen
napon az embereken az álmoság
vesz erőt, a nemzeti szabadelvűek és
a szocialisták ásitoztak, ásitozott a
középpárt is, mert ez még a kultur-
hare előtt volt.

Végezetül a porosz képviselőház
napirendre tért a tárgy fölött.

Eközben Bartek a börtönben ült,
jobban mondva a kórházban feküdt,
mert a kődobástól egy a háboruban
kapott sebe felszakadt.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICHIMRE.

Laptulajdonosok: A Z A L A P I T Ó K.

Szerkesztőségi és kiadóhivatali
telefon szám: 62.

Órás tanoncznak

felvétetik egy vagy két fiu, kik
1—2 gimnáziumot végeztek.

Czeizler Lipót

chronometer órás

Szabadkán, Kossuth-utca.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré te-
szem, hogy néhai vb.
Ráics Milán csődügyé-
ben a csődleltárba
összeirt és 804 koro-
nára becsült ingóságok
Bende Ignác bírósági
végrehajtó közbenjötte
mellett Szabadkán I.
kőr, Deák utca 68. ház-
szám alatt 1904. évi
augusztus hó 12-én d.
e. 10 órakor a leg-
többet ígérőnek kész-
pénzfizetés mellett a
becsáron alul is el-
adatni fognak nyilvános
árverésen.

Janiga János,
mint vb. Ráics Milán csőd-
tömeggondnoka.

Bor eladás.

300 liter nagyburgundi
vörös, 1200 liter kövi-
dinka és rizlingi fehér
bor literje
20 kr-ért eladó.
Czím a kiadóban.

27 db 180 cm. hosszúságu telje-
sen ép lőm'r kész

tölgyfa lépcső

lépcsőház vagy pinczelépcsőnek al-
kalmassal jutányosan kapható.

Czimet megmondja a kiadóhivatal.

15,841./904. szám.

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa
ezennel közhírré teszi, hogy a város
közönsége tulajdonát képező alábbi
szántóföldek 1904/905. gazd. évre
alább megjelölt időben és helyen
tavaszi vetés alá haszonbérbe fognak
adatni, u. m.:

F. évi augusztus hó 30-án d. e. 9
órákor a helyszínén: 1. Tompa Kele-
biai II. és III. ny. 180 ^{1400/2000} láncc.

F. évi augusztus hó 31-én d. e. 9
órákor a helyszínén: 2. Tompa Kőr-
ösi II. és III. ny. 244 ^{1650/2000} láncc.

F. évi szeptember hó 1-én d. e. 9
órákor a helyszínén: 3. Tompa Ka-
tonai I. és IV. ny. 299 láncc.

F. évi szeptember hó 3-án d. e. 9
órákor a helyszínén: 4. Tompa Kőr-
ösi gyepföld I. és II. ny. 238 ^{1800/2000}
láncc.

F. évi szeptember hó 6-án d. e. 9
órákor a helyszínén: 5. A földmives-
iskola által eddig kezelt föld 110 hold.

F. évi szeptember hó 7-én d. e. 9
órákor a helyszínén: 6. Baranyi söm-
léki 21 ^{500/2000} láncc. 7. Szegedi fa-
sor melletti 14 ^{500/2000} láncc. 8. Palics
parti I. és II. ny. 6 ^{1000/2000} láncc.

F. évi szeptember hó 10-én d. e. 9
órákor a helyszínén: 9. Bajnáti 8
^{1000/2000} láncc.

Ugyanazonnap d. e. 11 órákor a hely-
színén: 10. A disznóhizlaldák alá
kisajátított terület 7 láncc.

F. évi szeptember hó 11-én d. e. 10
órákor a gazd. ügyosztály hivatalos
helyiségében: 11. Trecsényi József-
féle verucsi 5 láncc. 12. Sebesicsi
iskola melletti 1 ^{1/2} láncc. 13. Buk-
vátyi eperfa kert ^{1/2} láncc. 14. Nagy-
fényi csárda föld III. ny. 10 láncc.

F. évi szeptember hó 12., 13., 14.,
15. és 16-án d. e. 9 órákor a hely-
színén: 15. Csantavéri uradalmi I.
és IV. ny. 1547 ^{1295/1600} hold azzal,
hogy a Lulits János és Vukmanov
Félix-féle tanyákkal szemben fekvő
IV. nyomásba eső 680, 681, 682,
683, 684, 685. és 686. sz. parcellák
— 40 ^{1300/1600} hold föld haszonbérbe
adása 10 éves átlagos ár mellett 25
évre is meg fog kisérletetni.

F. évi szeptember hó 17-én d. e. 9
órákor a helyszínén: 16. Bajmok Ka-
ponyai I. ny. 244 ^{201/1600} hold.

F. évi szeptember hó 19., 20., 21.,
22., 23. és 24-én d. e. 9 órákor a
helyszínén: 17. Bajmok uradalmi I.
és IV. ny. 2133 ^{800/1600} hold.

Megjegyeztetik, hogy a haszonbér
fele része az árverés alkalmával
azonnal, a másik fele része pedig
jövő 1905. évi március hó 1-ig fize-
tendő a városi házipénztárba.

Egyéb árverési feltételek a gaz-
dasági ügyosztályban a hivatalos órák
alatt megtekinthetők.

Kelt Szabadkán, 1904. évi augusz-
tus 4-én.

A városi tanács.

KULCSÁR vagy ISPANI

Kállást keres egy kis csa-
láddal bíró német ember
ki már évek óta egy
nagyobb gazdasá-
got valamint ennek szám-
tisztségét vezeti. Bizonyít-
ványokkal szívesen szolgál.

Czím a kiadóban.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér.
Apró hirdetések fejezetnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. — Apró hir-
detések előre fizetendők.

A ki eladni kíván:

Butort,
Zongorát,
Bort,
Gyümölcsöt,

Gabonát,
Üzletet,
Műhelyt,
Lakást,

Üzleti helyiséget
Nyaralót,
Birtokot,
Házat,

vagy a ki

valamely állást betölteni kíván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi a

„Bácsme gy ei Napló“

kis hirdetési rovatát.

Bácsme gy ei Napló

ára 2 fillér kapható:
Vig Zsigm. Sándor
könyv és papír kereske-
désében főtér.

Heumann Mór
könyv és papír kereske-
désében főtér.

Meznerics József
fűszer és csemege üzleté-
ben honvéd laktanya
mellett

Tenner B.
dohánytőzsde és játékaru
üzletében Kossuth-u.

Erdélyi D. és Társa
dohány nagytőzsde
Kossuth utca.

Beck Sándor
fűszer és liszt üzlete a
törvényesekkel szemben.

Herezl József
fűszer és liszt üzlete
Petőfi-utca sarkán.

Krécsi A. Nándor
könyv és papír kereske-
désében Deák-u

Gerber Jakab
dohánytőzsde és esztergá-
lyos üzletében Kos uth-u.

Nojések Géza
fűszer és csemege üzleté-
ben Damjanich és Ber-
csényi utca sarkán.

PALICSON
Menczel Mihály
fűszer és csemege üzle-
tében

Spitzer és Klein
fűszer és csemege üzle-
tében Rudics-u.

Kiadóhivatalunkoz inté-
zett levelek csakis bé-
lyeggel továbbíthatnak

Bohém gyerek sejtem, hogy ki le-
het Ön, de egyelőre
nem lehet reménye az ismeretségemre Leg-
közelebb utazom, szívesen fóg dom utitár-
sul. Választ kér „Rajongó“ jelige alatt e
rovat utján. 372.

Medáll olyan régen várja választát
„Barna férfi“ 373.

Kis inas. Üdvözlétét küldi „Segéd.“ 374.

Sz. Mikor jön haza értesítsen, hogy
tiszteltemet tegyem. Jó mulatást ki-
ván „7 hónap után.“ 375.

Próba előtt. Ujabb levél a kiadóban. 376.

Széchényi-téren egy jobb családnál
jó házi koszt eset-
leg teljes ellátás jutányosan kapható. 377.

Segéd, Izraelita, nőtlen, a norinbergi
és rövidáru-szakmából, ki na-
gyobb vidéki cégnél több évig működött,
en gross üzletünk részére azonnal felvétetik.
Magyar-német nyelvű ajánlatok fizetés
megjelölésével és bizonyítványmásokkal
Veiss és Dedovszky céghez Nagykanizsa
intézendők. 378.

Egészségügyi katona ki 3 évet
jobb ápoló kiszolgált, ajánlkozik privát
házhöz vagy gyógyintézetbe mint ápoló
szeptember 15-ére. Cím a kiadóban. 368

13318.904. tan.

Hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város tanácsa
ezennel közhírré teszi, hogy a palicsi
régii gyümölcsfa-kert helyén 41 és
ugyancsak Palicson a vasuti állomás
mellett 5 telek villa építés céljaira
nyilvános árverésen el fog adatni.

Az árverés határnapjául a hely-
szinen folyó évi augusztus hó 18.
napjának d. e. 9 órája tüzetik ki.

Kikiáltási ár □-ölenként 2 (kettő)
korona.

Vevők tartoznak minden egyes par-
cella után 200 koronát a leütés után
készpénzben lefizetni, amely összeg
a jóváhagyás után 10% ra kiegé-
szítendő.

A v. telár 10 év alatt egyenlő rész-
letekben fizetendő.

Egyéb feltételek a gazdasági ügy-
osztályban a hivatalos órák alatt
megtekinthetők.

Kelt Szabadkán, 1904. évi augusz-
tus hó 8-ik napján.

Városi tanács.

Kollehetlegolcsóbban Vásárolni

kész férfi öltönyt,
gyermek ruhát,
női kabátot
és paletot

Földes Samu

Szabadka, Főtér Vermes-palota.

Férfi öltöny	17 kor. feljebb
Ujster	22 „ „
Felöltő	17 „ „
Gyermek öltöny	5 „ „
Gyermek felöltő	9 „ „

Külön osztály női
konfekciókban.

Női Jaquetok	11 kor. feljebb
Női Paletok	17 „ „
Fiu és leánygallérok	5 „ „